CATALUNYA SOCIAL

Any VI. Núm. 279 ■ Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts. ■ 18 de setembre de 1926

PUBLICACIÓ SETMANAL | REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ Cameros, 3 (Passatge Orfeó Català) BARCELONA | APARTAT 273 TELÉF. S. P. 1114

La Societat de les Nacions

Una sessió històrica

El dia 10 *de setembre de l'any* 1926 *passarà a la història com una data transcendent per a la vida dels pobles, especialment dels pobles europeus. En ell han pres seient els delegats alemanys en la Societat de Nacions, i en ell pot dir-se que ha finit la liquidació de les conseqüències de la guerra gran.*

Ja era hora! Però cal confessar que potser és aquesta l'hora justa, ja que l'admissió d'Alemanya feta abans d'ara hauria pogut semblar quelcom precipitada, i potser els fruits de la concòrdia i de l'esperit de pau no haurien tingut la maduresa que tenen ara.

Que en la sessió del dia 10 *i en els discursos admirables de ponderació i d'eloqüència dels senyors Stresemann i Briand hi ha quelcom de lirisme i de candor romàntic? Qui sap! Es humà que així sigui, i és evident que en aquests grans moments històrics la nota sentimental no pot mancar. Però en mig de tot, el cert és que una nota de sinceritat i de sà optimisme deriva de les manifestacions de tots els delegats presents a la sessió, especialment dels francesos i alemanys.*

En llegir els discursos, el fred, elevat i ple de sentit polític de Stresemann, i l'ardent i suggestiu de Briand, sembla que definitivament restin obligats els quadros de sang i de misèria de la passada guerra i ens fa l'efecte que un nou arc de Sant Martí decorarà l'horitzó del món. Ja sabem que no tot és or ço que hi ha en el si de l'obra de l'admissió d'Alemanya en la Societat de Nacions; però és evident que el camí cap a la pau exigia això, i que cal exultar davant l'exultació general d'Europa enfront del fet.

El crit de Briand: "Abaix els fusells, les ametralladores i els canons!" podrà anar o no revestit de total sinceritat; però almenys és evident que només dos anys enrera potser no hauria pogut llançar-se amb la solemnitat i l'admissió general d'ara, ja que els propis conciutadans del polític francès ho haurien trobat incompatible amb l'esperit de revenja que els animava i els encenia encara.

Però, en fi, no és aquesta l'hora de discutir; és l'hora de registrar el fet de l'abraçada entre França i Alemanya en mig del cor general d'aprovació del món, i a aquest gest no podem posar-hi repars ni acotacions limitatives.

Visca la pau! El crit del polític francès feia molts anys que l'havia llençat la baronessa de Suttner mitjançant una bella novella. Però mai no havia estat donat per un representant de França amb l'assentiment d'Alemanya i amb l'aplaudiment del món.

I nosaltres, els eterns pacifistes, com a deixebles del Crist la vinguda del qual al món fou saludada amb crits de pau, hem d'exterioritzar el nostre entusiasme en aquest moment i considerar la conquesta que acaba de fer la Societat de Nacions com alguna cosa molt nostra com a molt cristiana que és.

A més a més, la Societat de Nacions és amb això fortament afermada, i si la bona voluntat dels seus components segueix com fins ara, cal esperar que aquest organisme es convertirà en un instrument de pau i de concòrdia entre els pobles.

Només trobem ací un buit: el de la Santa Seu. Però com que tot ço que de prop o de lluny toca a la pau és ben vist i encoratjat per Roma, no cal dir com ha d'ésser-ho la tasca de la Societat mentre es condueixi pels camins d'ara. I per això la joia del Vaticà es reflecteix visiblement davant el fet, i per això també (encara que no fos per cap altra consideració) nosaltres desitgem que la Societat de Nacions s'enforteixi i s'afermi en la forma en què ho acaba de fer.

«L'Action Française»

Importància del fet.

Un fet important ha esdevingut aquests darrers dies, del qual convé registrar la transcendència i destacar-ne la llum que dóna amb una oportunitat remarcable al món sencer i especialment a certs pobles d'Europa on els corrents del dia són per aigües tèrboles des del punt de vista de l'esperit cristià. Ens referim a les relacions darreres entre les autoritats eclesiàstiques i els elements de L'Action Française, *acabdillats per Maurras i Daudet principalment.*

Primerament, fem-ne un xic d'història.

* * *

Un xic d'història.

Un grup de les Joventuts catòliques franceses va consultar al Cardenal -Arquebisbe de Bordeus, Msr. Andrieu, si ells podien seguir amb completa seguretat de consciència els ensenyaments donats pels directors de L'Action Française *en el seu Institut i en les seves publicacions periòdiques i no periòdiques.*

En document datat el 25 d'agost, el Cardenal ha contestat als joves que havien d'evitar els ensenyaments d'aquell grup per tal com els seus dirigents "no s'ocupen solament de política, sinó que estudien, davant els seus alumnes, molts altres problemes que atenyen directament al magisteri eclesiàstic i dels quals els membres de l'Església discent — encara que fossin sacerdots, prínceps o directors de L'Action Française *— no poden tractar si l'Església docent, representada pel Papa i els Bisbes, no els hi autoritza per una delegació conferida després d'un examen que comprovi la seva capacitat i la seva ortodòxia".*

"Els directors de L'Action Française *— afegeix el Cardenal — no han tingut a bé sollicitar aquesta llicència d'ensenyament que l'autoritat eclesiàstica, per altra part, els hauria denegat pels molts i greus errors que han comès exposant el seu sistema religiós, moral i social.*

"Ateisme, agnosticisme, anticristianisme, anticatolicisme, amoralisme de l'individu i de la societat, necessitat per a mantenir l'ordre a canvi d'aquestes negociacions subversives, de restaurar el paganisme amb totes les seves injustícies i les seves violències, heus ací — diu Monsenyor Andrieu — el que els directors de L'Action Française *ensenyen als seus deixebles". I encara afegeix el següent substanciós paràgraf: "Són anticatòlics malgrat els elogis, de vegades molt eloqüents, que dediquen a l'Església catòlica amb un fi que no és potser del tot desinteressat. Segons la frase d'un cèlebre teòleg elevat fa poc als altars, l'Església és "una monarquia temprada d'aristocràcia", i aquesta organització en l'ordre religiós pot atreure partidaris a l'organització d'igual naturalesa que els directors de* L'Action *desitgen d'establir en el món polític. Catòlics per càlcul i no per convicció, els directors de* L'Action Française *se serveixen de l'Església, o almenys esperen servir-se'n, però no la serveixen ja que refusen l'ensenyança divina que l'Església té per missió de propagar".*

* * *

La veu del Papa.

Com si aquesta carta del Cardenal de Bordeus no fos encara prou, el Sant Pare Pius XI ha dirigit una altra carta a l'esmentat Cardenal (carta que publica L'Osservatore Romano) *refermant la doctrina del Prelat.*

L'ocasió de la dita Carta pontifícia l'ha donada la resposta de Carles Maurras a l'opinió anterior del Cardenal Andrieu, dient que moltes autoritats eclesiàstiques, entre altres el Cardenal Cabrières, Arquebisbe que fou de Montpeller, havien beneït l'obra de L'Action Française *i fins havien pres part en els seus treballs.*

La carta pontifícia ratifica la del Cardenal. Diu que l'Església ha deixat sempre en llibertat als catòlics per a optar entre les formes de govern monàrquica o republicana, i fa observar que en les doctrines de L'Action *hi ha un fons de paganisme i en favor de la restauració d'aquest, en les quals escoles s'han alliçonat, com tants d'altres avui, els homes de l'esmentat grup.*

Acaba el Papa condemnant el sistema religiós, moral i social de L'Action Française *i exhortant els catòlics a obeir la veu del Pare de tots.*

* * *

La posició de "L'Action Française".

Mantes vegades ens haviem nosaltres ocupat de les doctrines de L'Action *i dels seus procediments. Tot un sistema religiós, moral i polític, com diu el Papa, havia arribat a ésser l'obra llur. Però cal confessar que el pes de tot el sistema se l'enduia la política i que tota la doctrina gravitava cap al món polític. En l'Església hi reconeixia una organització admirable i fins s'embadalia explicant-ne les línees de l'estructura; però l'esperit cristià era absent de l'admiració susdita i Sant Pau, si hagués pogut tornar, no hauria pas sabut què alabar en aquesta doctrina.*

El regust pagà s'endevinava en tota la tasca de L'Action Française. *Aquell embadaliment davant l'obra de l'Estat, aquell monarquisme patològic que tot ho sacrificava a ell mateix, eren evidentment incompatibles amb les doctrines morals i de filosofia política de l'Església i venien a representar una subordinació sense condicions davant la personalitat de l'Estat. Quina absència d'esperit cristià es notava al primer cop d'ull en els escrits dels homes de* L'Action!

I si de les doctrines passéssim als procediment, la violència en tot, la violència en el llenguatge (tot sovint matisada amb la injúria i l'insult), la violència en l'acció, l'acusació atrabiliària i dolosa se'ns mostrarien com els camins ordinaris del homes de L'Action. *Els noms de Daudet, de Maurras, ens apareixen com a noms embolcallats en totes les truculències de darrera hora a França.*

Cal reconèixer l'indiscutible talent i l'enorme preparació de Carles Maurras; la preparació de Daudet per al combat i la polèmica; i cal recordar que tot això ha marcat un solc profund al país veí i fins en altres països.

Però això, en tot cas, ens farà aparèixer més oportuna la condemnació de l'Església i ens farà altre cop avinent l'esperit de curosa guarda amb què l'Església ho observa tot, i sols en el moment oportú assenyala el camí segur i recte per apartar-se de ço que no hi va.

Aquest cant apoteòsic a la força com a llei suprema; aquest regust paganitzant de la moderna concepció de l'Estat ha fet avui molt camí; i els fenòmens de L'Action Française, *i el mateix contingut ideològic (petitíssim, però algun en té) del feixisme, i certs corrents d'altres països no cristallitzats en esferes intellectuals, són cosa ben de notar en l'època actual. I cal que els catòlics ens en captinguem, perquè, sota determinats miralleis, podrien representar una desviació fonda per a nosaltres.*

Sortosament l'ull vigilant de Roma no es clou. I per la salut de l'Església i dels seus fills treballa sempre.

Ara, en aquest moment de la contrarietat i del dolor de l'obra desfeta, caldrà aquiratar el grau de catolicisme de la gent de L'Action Française, *la submissió de la qual desitgem de tot cor.*

JOSEP M. GICH

Els Centres catòlics

I

El nom no fa pas la cosa

Qui diu "catòlic" diu "llum del món", puix la nostra missió, com a fills de l'Església santa, ha d'ésser d'illuminar el món amb la doctrina i l'exemple.

Hi ha hagut temps en els quals la por d'ésser motejats de "retògrads" pels *avançats a tall de cranc,* aconsellava a molts homes d'acció catòlica que "tapessin el llum amb un atuell o el posessin sota el sofà". Així s'explica el raquitisme de moltes obres nostres. La virtualitat inexhaurible de la seva llum es perdia miserablement, per covardia.

Altres s'han perdut per deixadesa.

Quantes energies malversades, Mare de Déu!, en centres catòlics en què ultra les taules de joc, un servei de begudes (mantes voltes gairebé "tavernari") hom no hi trobava res més!

Aquestes plagues menaren el món de l'acció social catòlica al descrèdit i no va mancar qui arribà a trobar raonada l'afirmació que "el Pare Vicent, en concretar les sàvies orientacions del Sant Pare dels obrers devers la creació de Círcols Catòlics, havia fracassat sorollosament". Ben mirat i escatit, potser els fracassats eren els que no volien o no sabien aplicar als organismes per ell impulsats i creats, les normes per ell mateix assenyalades; però, el fet cert és que el descrèdit existí, i — cal confessar-ho per vergonyós que sigui — no tota la culpa la tenien els difamadors del camp contrari.

Davant d'aquest fet, el nom de "catòlic" passà a ésser sinònim de "raquític" i molts d'ells qui se'n sentien apenats i desitjaven borrar de l'acció catòlica aquest estigma denigrant sortiren fastiguejats dels centres vells i s'aplegaren en organismes creats de nou, amb tots els anhels inicials de l'entusiasme agullonat i amb el braó de la joventut culta i progressiva. La primera preocupació, però, dels novells organitzadors era d'amagar el nom de "catòlic". Això semblava un elemental deure de proselitisme i una prudent mesura tàctica. Ara, els resultats definitius ja no foren tan feliços com semblava. I és que en el fons del descrèdit de l'acció social catòlica no hi vivia una qüestió de nom, com alguns creien, sinó una qüestió tàctica; el que menava els organismes al fracàs no era el rètol de la façana (aquest al capdavall podia haver dit clarament als amics del vici i de la revolta social que allà no hi tenien entrada); era, més aviat, la poca o cap conformitat de l'acció amb el nom. A propòsit d'això, recordo un fet molt significatiu. Erem pel juliol del 1910. Els elements revolucionaris d'una població industrial preparaven una manifestació pública en commemoració dels fets vandàlics de la "setmana roja" i en un saló del Centre catòlic els socis més addictes parlaven d'afers locals íntimament relacionats amb personalitats i coses eclesiàstiques en una forma tan inconvenient que no vaig poder estar-me de trencar la conversa llur amb aquestes paraules: "Tanmateix, amics, hauríem de donar-nos-en vergonya. Si un foraster sentís les vostres afirmacions restaria convençut que ací s'organitzarà la manifestació revolucionària d'aquesta tarda".

Un Centre catòlic que actués així... tal volta hi haurà qui dirà que valdria més que no en portés el nom; però jo preferiria que, amb nom o sense nom, no existís, car les activitats esmerçades en ell, tot semblant adreçades a favor de l'acció catòlica, van a parar al camp de batalla aliè quan no reforcen les files enemigues, o resten reduïdes a una lluita fratricida, vàlvula d'odis mal reprimits, o d'envegetes desgavellades.

Amb nom o sense nom, "la llum resta, llavors, sota el sofà". Per això el secret de l'èxit restaurador catòlico-social no s'escau en un canvi de nom, sinó a "pendre el llum i collocar-lo sobre el candeler, per tal que els que entrin el vegin". És el que deia un dia el Doctor Gomà als catòlics de Reus: "Per a l'acció catòlico-social, manca catolicisme".

* * *

En acceptar el lloc tan honrós com immerescut, que m'ha estat ofert en les pàgines de CATALUNYA SOCIAL, he cregut avinent aplegar en un petit monjoi d'articles breus les observacions recollides en els batecs vitals percebuts en diferents Centres catòlics, de casa nostra, per a treure'n principis d'orientació.

Tal volta no aportaré a la flairosa toia d'aquesta revista més que fulles seques, però, àdhuc amb aquest recel, no sé estar-me de remetre-les. Que si altra virtualitat no tenen, serveixin de contrast que faci ressaltar més les flors immarcescibles aquí plantades pels més distingits publicistes catòlico-socials de la nostra terra.

FRANCESC GAY, Prev.

A propòsit d'una condemna

El Papa ha condemnat el sistema religiós, moral i social de "L'Action Française". Cal confessar que els seus homes capdavanters mantes vegades s'havien excedit. No volem negar que havien fet algunes coses bones, però si el seu criteri particular hagués estat el criteri de l'Església, com amb una obstinació colpidora volien fer creure al poble, hauria estat perjudicial als interessos del catolicisme.

Era impossible que el poble seguís els homes de "L'Action Française". Ho hem dit d'aquestes planes estant i ho tornarem a repetir: creiem una equivocació l'obstinar-se a no reconèixer la República. Es natural que hi hagi catòlics partidaris de la restauració de la monarquia; però una cosa és un nucli de catòlics i una altra és el catolicisme.

No existeix cap partit polític que pugui parlar en nom del catolicisme. Un catòlic, ho ha dit explícitament el Sant Pare, pot ésser republicà, car l'Església ha deixat sempre en llibertat els catòlics per a optar lliurement per les formes de govern que més els plaguin.

Si els catòlics francesos, en comptes de plorar damunt les despulles dels reis caiguts, s'haguessin organitzat per assolir el poder, posant llurs energies al servei de la república, segurament la maçoneria no exerciria actualment una hegemonia odiosa damunt els organismes públics.

No vencen els que ploren i remembren fets passats, entonant cants elegíacs, sinó els que lluiten i s'adapten a les realitats de la vida.

No hem d'oblidar que baldament nosaltres ens aturem el món camina. Dissortats d'aquells que volen dogmatitzar en matèria opinable.

Els homes de l'Acció Francesa, en aquests darrers temps, insinuaven, per bé que d'una manera vaga, que per ésser catòlic era imprescindible ésser monàrquic. Aquest ideari el poden defensar, no els neguem el dret, els homes d'aquell agrupament, però és injust que facin creure al poble que parlen en nom del catolicisme. Maurras admira l'estructuració ordenada de l'Església, però deixa de banda el seu contingut espiritual. Es el mateix que si admiréssim les belleses arquitectòniques d'un temple, i passéssim la vida contemplant-les, sense atrevir-nos mai a traspassar la llinda de la porta.

Els catòlics que defensen organitzacions passatgeres i fan creure que és el catolicisme qui les defensa, no saben el mal que fan a la Religió

Un catòlic pot defensar tot allò que sigui compatible amb els principis fonamentals del cristianisme. Essent la vida tan complexa, és natural que els catòlics formin, en matèria opinable, un mosaic ideològic. Si és impossible, doncs, que prevalgui un sol criteri sobre les coses mutables de la vida, per què ens atrevim a imposar la nostra ideologia, arreconant la dels altres? Cap diari, ni cap agrupament, no pot parlar en nom del catolicisme, car únicament en representa un sector.

El Papa i els seus representants són els únics que poden parlar en nom de l'Església. Els seglars no tenim cap autoritat per atribuir-nos la seva representació. Els catòlics no han de donar orientacions a l'Església, sinó escoltar la veu autoritzada dels seus representants. Són els pastors els que fressen el camí a les ovelles.

Dissortadament existeixen catòlics que no tenen un concepte exacte de l'autoritat, i que es creuen que encara vivim al segle XVIII. No volem pas sacsejarlos perquè obrin els ulls a la llum de la realitat. Que segueixin actuant, si així els plau, dins la penombra de la rutina. El que els demanarem és que en nom del catolicisme no s'arrecerin als murs esquerdats que branden sota la fúria del vent, perquè quan s'esfondrin cauran retuts sota les runes.

Hi ha homes donats a l'enlluernament. Qualsevol paraula sonora, baldament sigui buida com una campana, els dóna una forta sotragada. Creuen més en els programes llampants, que en l'acció eficaç i persistent. Els han fet creure que es pot aconseguir la renovació del món a cops d'espasa.

El temps ens dirà si l'actuació de determinats sectors de catòlics ha estat o no encertada. Estic convençut que alguns es penediran d'haver brandat l'encenser dels elogis amb un entusiasme digne de millor causa.

Lligar el catolicisme amb les coses transitòries de la vida, hem cregut sempre que és una grossa equivocació. No vulguem mai que ens arrossegui la forta torrentada de les passions humanes.

Hem de reclamar la més absoluta independència per les coses que afecten a l'esperit. No hem d'admetre lligams de cap mena, ni cadenes per daurades que siguin.

El nostre tresor espiritual, no hem de posar-lo a les mans de ningú. Un cristià, en l'ordre espiritual, és un home lliure. Aquesta veritat sovint l'obliden els que haurien de donar més proves de fortitud.

Hem d'anar a la formació del caràcter. No tenim homes. Quan veiem relluir la punta d'una llança, ens esporuguim. Hem de saber fer flamejar en les nostres mans la bandera de combat.

Cal que el catolicisme arribi a l'entranya viva del poble. No hem trobat les masses, perquè han estat cercades dalt dels núvols. Mentre afirmem que a Espanya no morirà mai la fe, els enemics de la nostra espiritualitat ens prenen el poble.

Si no estigués tan estès el deliri de grandeses, i no ens agradessin més els palaus que les cabanes, potser no hi hauria tants homes allunyats de Déu. Quina responsabilitat més gran per aquells que podrien actuar i no actuen! Què podríem fer per a sotraquejar l'esperit i la consciència de tanta de gent, que dormen confiats dins el món de la indiferència!

J. CIVERA I SORMANI

Aquest número ha passat per la censura governativa

Loewenstein i la independència econòmica dels Estats

Tota la premsa ha parlat aquests dies de l'oferiment del senyor Loewenstein a Bèlgica de 50 milions de dòlars sense interès.

El financier anglo-belga i segurament amb sang teutona (1), l'home internacional per sang i diners, ha explicat a Barcelona en el saló de l'edifici Llotja de la nostra Cambra de Comerç, els seus projectes.

Els projectes són grans i més complicats de ço que a primera vista sembla. El seu pla és de gran interès per a la nostra terra i les causes que l'animen junt amb les possibles conseqüències són coses de ben pensar per les persones que porten l'orientació de la nostra política econòmica... Tinguem en compte que ens movem en un terreny que se'n diu internacional.

L'oferiment Loewenstein no és filantròpic. Mai cap financier no oferirà diners sense contrapartida i sense cobrar-se directament o indirectament un interès. Per tant l'oferiment Loewenstein té un objectiu: Ajudar el Govern Belga donant-li divises sanes que prou li fan falta, i beneficiar-se ell per les facilitats que obtindrà per a adquisició de gran nombre de valors d'empreses belgues i altres d'estrangeres en mans belgues, amb el fi de grans combinacions i sanejaments financiero-industrials, especialment en empreses elèctriques mexicanes, brasilenyes i catalanes.

El pla, però, no ha estat acceptat pel Govern Belga, tot i ésser presentat, segons digué el mateix Loewenstein, per un ministre amic seu. Causes? No les sabríem ben bé totes. Sobre una d'elles, però, volem entretenir-nos: "El pla de Loewenstein, es diu a Bèlgica, és un atemptat a la nostra independència econòmica..."

Què és, però, independència econòmica? Existeix en veritat algun poble verament independent, econòmicament? O és, aquest argument, una frase buida que empren molts governs, com un malalt que protesta de la seva fortalesa o a voltes una persona (indigna) que protesta de ço que no té?...

* * *

Després de la Gran Guerra, moltes nacions han obtingut una normalitat regularitzant el funcionament de parts importants de la seva economia. Els exemples d'Austria i d'Hongria són donats arreu com a gran obra de la Societat de les Nacions, sota el control de la qual s'aconseguí el sanejament de les finances públiques i de la moneda d'ambdós Estats. Alemanya ha doblat ja la corba de la gran crisi de forta inflació gràcies als enormes crèdits aconseguits d'Holanda, Suïssa, Anglaterra i sobretot dels Estats Units, no sense costar-li la participació, a voltes el control, quan no la venda d'importants empreses. Altres nacions han tingut el camí per aconseguir un aixecament econòmic, com per exemple Polònia i Txecoeslovàquia, rebutjant els oferiments de la Societat de les Nacions, posant-se, però, a mercè d'altres forces internacionals. Altres Estats estan refent-se, com per exemple Itàlia i l'India, l'una amb mides verament heroiques d'austeritat comercial, mides de control interior de la vida econòmica i sobretot acceptació de forts préstecs estrangers, l'altra vencent el vell patró plata i acceptant l'or per tal d'aminorar les diferències amb la lliura de la dita Metròpoli.

França i Bèlgica, en canvi, s'estan ensorrant, menyspreant solucions potser en millors condicions d'època que les que han portat l'estabilització a les altres nacions. No ens referim aquí a plans concrets, sinó a sistemes.

Conserven, però, França i Bèlgica la seva independència econòmica? Es poden dir independents aquestes dues nacions que estan en mans del Estats Units com a deutors fallits? Aquestes nacions, vencedores políticament, però que han de fer grans equilibris per evitar oscillacions massa brusques de la seva moneda en cobrar precisament les anualitats Dawes, del vençut? Aquestes nacions que tenen en mans estrangeres mantes de les seves grans empreses?

Anem, però, un xic més lluny.

Pot dir-se que Anglaterra és independent quan està en mans de Nordamèrica per obtenir el cotó amb el qual després fabricarà el "drap anglès"? Que necessita defensar-se a la desesperada esgrimint immoralment la seva superioritat o monopoli del cautxú? Es independent Anglaterra, la nació que necessita un crèdit de 300 milions per tal de retornar al patró or?

Els Estats Units, però, seran independents? Deixem a part les seves lluites per al cautxú, les seves competències en petrolis també amb Anglaterra, les altres competències en acers i colorants amb Alemanya, punts ells sols que motiven la dependència de Nordamèrica. Els Estats Units són l'Estat més dependent del món, Estat que es troba com cap altre entre espasa i paret. Ells suporten la paradoxa de tenir els 4/5 de l'or del món, tancat gran part allà baix en les coves de l'Edifici-temple que té el Federal Reserve Bank de Nova York, i haver passat per moments angoixosos a punt d'arruïnar-se: Tenien diner, però no trobaven on esmerçar-lo, fins que el millorament de la situació d'Europa els permeté de llançar-hi una enorme quantitat d'emprèstits i mobilitzar per tant gran part d'aquell or que reberen per serveis i productes, ara inútil per inactiu. Nordamèrica necessita d'Europa i d'una Europa pròspera per poder viure, com un creditor necessita la prosperitat dels seus deutors per poder cobrar.

Ens basten ja els exemples: No hi ha nació al món que sigui independent econòmicament; més encara, per conquerir prosperitat, els Estats han de buscar dependències, millor encara interdependències econòmiques internacionals.

Heus aquí l'evolució econòmica mundial: El món tendeix a formar una sola economia, com si diguéssim un sol "Estat" econòmic. Aquest fi no ha estat desconegut, però sí oblidat. Aquest fi, però, és un fi fatal. El món econòmic no pot separar-se capritxosament en economies tancades seguint les conveniències polítiques o administratives. Els productes no estan distribuïts per Estats o Nacions i les necessitats humanes com més es desenrotlli la civilit-

(1) Recordem l'arrel alemanya del nom Loewenstein, portat pel príncep de Wurtemberg que l'any passat féu l'alt honor de concedir una interviu a CATALUNYA SOCIAL i a "Acció Popular". (V. CATALUNYA SOCIAL, setembre de 1925).

zació menys s'acomodaran a cercles reduïts d'activitat econòmica. Pobles que han lluitat per aconseguir el domini del ferro com França i Alemanya, miren com a fets de criatures llurs lluites passades i s'uneixen en el gran sindicat del ferro que està ja a punt de firmar-se... Es un exemple de la força econòmica irresistible que porta el món vers el fi indicat.

* * *

Discorrem ara pràcticament, ajudats però per la filosofia econòmica.

La interdependència econòmica no vol dir anullació completa de la política econòmica actual dels Estats. Aquest principi, però, si presideix sempre tot acte de política econòmica, transformarà fonamentalment les bases sobre les quals actualment recolzen els plans i fetes dels Estats... Si la tendència, fatal, evident, imposada pels raigs del sol que no a tot arreu fan créixer les mateixes plantes ni animals, imposada per la formació de la terra que no distribueix per cada nació els metalls que li fan falta, imposada en fi pel progrés i la civilització humana que trenca de dia en dia, ja materialment, ja moralment, les fronteres que limiten més o menys la capacitat dels governs, si aquesta tendència ha d'anar a parar a un fi incalculable però evident, a una compenetració mundial econòmica, és absurd, és inútil i és retrògrad tot treball artificial que tanqui econòmicament a un poble.

El moment econòmic actual requereix suma habilitat de part de les persones que tenen en llurs mans el si de la nostra economia. Si el món hagués assolit una vertadera unitat econòmica, el seu treball no fóra gaire més delicat que el que té un governant vers la distribució de la riquesa dintre el territori d'un Estat. Aquest fi està encara molt lluny d'assolir-se, és quasi, diríem, un límit matemàtic, segur, però inassolible.

Tots aquests raonaments porten a la conclusió que una política proteccionista és clarament suïcida, que una política de les dites "d'independència econòmica" és ridícula. Per altra part, una política de lliurecanvi i de completa interdependència econòmica fóra utòpica.

El pla Lowenstein en ço que pertoca a fortes empreses enclavades a la nostra terra, no pot ésser mirat indiferentment per l'Estat, no amb esperit de fiscalització i de prejudicis burocràtics, sinó amb obligació d'estudi i computació dels avantatges directes i indirectes que en pot treure la nostra economia, i la possibilitat d'anar introduint els nostres homes d'empreses en el món internacional per tal de tenir i augmentar la nostra part de control i poder dirigir oportunament i conscientment la marxa del nostre poble sobre els corrents ja apuntats. El nostre Estat seguirà fatalment el corrent del món econòmic, vers la fi i el mar comú; si no té timó arribarà, sí, al fi, però destrossat; si té timó i vol guiar-nos contra corrent, el nostre fi serà pitjor, potser, que sense timó; si, però, el timó es dirigeix com cal, llavors entrarem pels millors llocs amb plena serenitat i coneixement del corrent.

R. PERPIÑÀ GRAU

‹Igualtat› comunista

El *paradís* rus ens ofereix múltiples temes per passar l'estona, i podríem riure satisfets en contemplar els ramats d'homes que blasmaven la tirania del tsarisme i ara accepten l'autoritat bolxevista a cops de fuet, si no ens causessin la pena més gran les dones i els nens i nenes desemparats, espellifats, morts de fam, sense llar, sense família i sense esdevenidor de cap mena, destinats a suar sang per mantenir el luxe sibarític dels comunistes que ara manen; però, com que els nostres radicals ens expliquen de Rússia el que els sembla, nosaltres donarem a conèixer la "igualtat" amb què es dicten les disposicions en aquell país.

De tothom és sabut que a Rússia es decretava que no hi havia d'haver cap mena de distinció als trens; res de primeres ni de terceres: tots iguals. El cert és que hi ha cotxes de "seient dur" i cotxes de "seients amb molles" i el viatge en aquests últims costa el doble exacte que en els primers. També es paga més o menys, segons que es demani un coixí o no, i el lloguer dels coixinets costa un xic car.

Per posar en pràctica la "igualtat" s'han suprimit les presons, i en el paradís dels soviets tots són "igualment" bones persones. Això no priva, però, que s'hagi instituït el que en el llenguatge bolxevista s'anomena "aïllament rigorós" al fons d'obscurs calabossos mal olents.

També s'ha suprimit totalment l'"odiosa pena de mort", ignomínia pròpia tan sols dels pobles burgesos; però existeix, en substitució d'aquella, l'anomenada "pena major", que s'aplica per molt fútils i arbitraris motius, i consisteix a enviar per diferents camins, o emprant diversos sistemes, els milers de condemnats a la dita pena des de la terra dels vius a la ciutat dels morts, que equival a dir al cementiri en llenguatge vulgar.

Un altre exemple d'"igualtat" sovietista ho és l'escandalosa especulació de valors a borsa, prohibida terminantment; però amb sis rubles es pot comprar el *dret* a "un dia d'especulació", i es pot renovar el contracte de compra indefinidament, per especular tan indefinidament com en qualsevol país de denominació burgesa i capitalista.

Amb els exemples citats n'hi ha prou per donar-se compte que a Rússia tots són "iguals". Nosaltres, però, donarem un consell al qui es determini a ferhi un viatge, sense cobrar-li res pel secret.

El nostre consell és: si et decideixes, amic camarada, a donar una volta pel paradís rus, procura anarhi amb la bossa plena, i és segur que hi passaràs bona vida, rebràs atencions i podràs fruir de valent.

Fes la prova, i estem segurs que al teu retorn ens donaràs la raó, perquè a Rússia, els burgesos que ara manen van vestits de vermell, però no dubtis que amb aquest color no renuncien pas les delícies del bon viure. Els burgesos d'ara canviaren de color perquè no se'ls veiés l'orella, però com que nosaltres som molt vius i hi veiem de lluny, sabem com les gasten i els fem la *propaganda* que es *mereixen*.

FILOMEL

Tretzena Assemblea de l'A. C. N. P.

La J. C. belga

Aquesta Assemblea de l'Associació Catòlica Nacional de Propagandistes, que acaba de tenir lloc a Loyola, després d'uns fervorosos Exercicis Espirituals, demés de l'interès propi, n'ha tingut un altra d'especial per l'assistència i el discurs del President de la Joventut Catòlica belga, M. Giovanni Hoyois.

Representat pel canonge de Toledo i Consiliari de l'A. C. N. P., illustre Dr. H. Cortès, presidí l'Assemblea el Cardenal Reig, director i promovedor de l'acció social catòlica espanyola, delegat pel Papa.

El fundador d'aquesta important i simpàtica entitat, P. Ayala, S. J., insistí moltíssim, en un formós discurs, en la formació espiritual dels joves propagandistes, perquè si no estan ben formats ells, com podran realitzar amb eficàcia la seva difícil propaganda catòlico-social?

El senyor Consiliari abordà el tema de l'organització d'aquestaa propaganda, i anuncià pel pròxim novembre el Congrés Nacional de la Joventut Catòlica Espanyola.

En el seu magne discurs M. Giovanni Hoyois agraí la invitació de l'Assemblea a pendre-hi part, i després d'evocar uns records agradables per a ell i els allí reunits, pronuncià una vertadera conferència sobre l'organització i funcionament de la Joventut Catòlica belga, que mereix un detingut estudi. Ara, de moment, sols cap dir que és una entitat exemplar en el seu gènere; amb un programa d'acció complet i acomodat als temps actuals i als quadros eclesiàstics — parròquia, diòcesi, nació; — d'una unitat i puresa de doctrina perfectes. No fa política de cap mena la J. C. belga, ni directament ni indirectament. La seva actuació s'especialitza i acomoda als llocs i a les circumstàncies. Es un organisme de selecció i de massa. La seva preocupació dominant és la formació, per tots els mitjans propicis, d'una formació social formidable per les seves excellències més que pel nombre llur. Els obrers tenen en la J. C. belga seccions particulars, gairebé autònomes, molt pràctiques i de moltíssim profit.

Pot ben dir-se que la J. C. de Bèlgica és un complement del braç eclesiàstic en el camp social, i que marxa de complet acord amb les autoritats de l'Església en tots els ordres de la vida.

M. Hoyois fou molt aplaudit.

Es donà compte de les campanyes de propaganda de l'any passat i s'estudià la tasca a fer, i es tancà l'Assemblea en mig d'un ambient d'entusiasme i de zel verament corprenedor.

La conferència de M. Hoyois s'hauria d'imprimir a part i sembrar-la arreu d'Espanya, perquè és interessantíssima i de grans alliçonaments per a totes les associacions d'acció social-catòlica. — E.

Espurnes

Pel testament autèntic de Shakespeare que Rougemont ha publicat, es té notícia certa del catolicisme de l'illustre escriptor anglès, el testament del qual comença així: "En el nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant; de la Benaventurada Verge Maria Mare de Déu; dels Arcàngels, Patriarques, Profetes, Evangelistes, Apòstols i Màrtirs de tota la Cort Celestial i del meu Angel Custodi: jo, Guillem Shakespeare, indigne membre de la santa Religió Catòlica, apostòlica i romana, etc., etc."

Cal donar publicitat a la notícia, per a evitar que els protestants, sense cap raó, s'afillin el celebrat escriptor catòlic. Ricart Dawies i el professor Signoers afirmaven que Shakespeare era catòlic papista, i Guizot afirma que el pare de Shakespeare era catòlic i que havia educat el seu fill en el Catolicisme.

Està bé que els protestants s'afillin els *seus*, que no els envegem pas, però que ens deixin tranquils els *nostres*.

* * *

Mil policies de Budapest, formats militarment i capitanejats pel seu cap, coronel Marinovich, es dirigiren enguany a la Basílica de Sant Esteve per complir religiosament el precepte pasqual, i reberen tots la Sagrada Comunió de mans de l'Excellentíssim senyor Nunci, Monsenyor Cesare Orsenigo.

Quan els clericals estan armats amb els rosaris no ens fan gens de por, però si comencen a *armar-se*, o a anar armats, encara que sigui de policies, serà, cosa de posar la pell de gallina. Vaja, que els clericals de mica en mica es proposen d'envair-ho tot.

* * *

Ja han ensenyat l'orella...

Segons informacions oficioses, el President Calles serà condecorat solemnement per la maçoneria: és el premi de la seva persecució bàrbara en contra de l'Església Catòlica.

La maçoneria anima i protegeix els seus *esclaus* que compleixen el seus tenebrosos secrets i juraments, que repugnen a tot home lliure de veritat.

El president de Mèxic ha dit que no acceptava la influència dels estrangers, ni el poder que no derivi dels mexicans, però ha d'acceptar per força i per jurament secret les insinuacions i ordres que els poders secrets i estranys de la maçoneria li imposen, i si no complís l'ordre de perseguir l'Església Catòlica, sap que li aniria la pell. Aquests són els homes que es diuen lliures... i han de complir les ordres secretes d'autoritats que ni coneixen moltes vegades. Quin sarcasme!

FILOMEL

La historia del món i la justicia eterna

I

Els nostres lectors es recorden de la polèmica de l'any passat contra els darwinistes. Era un episodi de la controvèrsia permanent que versa sobre molts i profunds objectes de diferència i que sostenim ja fa temps amb els socialistes catalans. Amb el grup que ha tingut per portaveu *Justicia Social*, i amb els capdavanters de la Federació de Dependents de Catalunya que en ficar-se cada dia més pels viaranys doctrinals del socialisme acostaven el jovent, al qual fan de pastors, a les dents del llop de l'evolucionisme, credo oficial filosòfic dels partidaris de Carles Marx. Al setmanari esmentat sortiren aquells articles de C. A. Jordana, on l'espetec de les blasfèmies ressonava amb l'aplaudiment a les teories de la descendència simiesca de l'home. Era a propòsit del famós procés contra un professor que ensenyava als nens l'evolucionisme a Dayton (Tennessee) i arran també de la sortida de la *Història del Món* de H. G. Wells, que començava a tenir, a l'esquerra, i àdhuc a la dreta, un èxit immerescut.

Fou llavors que creiérem del cas sortir en resposta als socialistes de filiació simial en tres articles (1), i ens romania al cor el desig de dir també veritats més extenses sobre el llibre del novellista anglès que s'estava escampant amb l'alarmadora intensitat de les seves edicions múltiples. En la meva lletra de refús d'inscripció a la Internacional d'Amsterdam (11 maig 1925) em feia un deure envers els meus companys d'ofici, de l'esforç per a ajudar-los en la mesura de les meves poques forces a alliberar-se del jou espiritual del socialisme. En el compliment d'aquest vot havia d'entrar-hi per necessitat la defensa de la nostra heretat espiritual com a homes i com a cristians, contra la nefasta concepció evolucionista de l'univers que té en la doctrina de Darwin la seva concreció més figurativa, i les influències de la qual en l'ordre ideològic i pràctic de la vida social han estat desastroses, i a casa nostra terriblement mortíferes, pel reforç que la lluita de classes rep de la teoria darwiniana de la lluita zoològica per l'existència.

Vet aquí que a primers d'aquest any apareixia un inesperat i poderós element en el debat, a reforçar, la posició dels darwinistes incipients que amb En Jordana vindicaven la pedagogia evolucionista i amb el doctor Cosme Rofes propagaven, traduint-los al català, els capítols més estridents de la història de Wells. Una obra de categoria, un llibre no banal, fet per una personalitat de primer rengle en les esferes intellectuals de Catalunya, i llençat, en edició magnífica, per uns editors no sols plenament seriosos, sinó reconeguts com a catòlics. El primer volum de la *Historia del Mundo* d'En Josep Pijoan, inaugurava l'obra que ha de tenir cinc toms, i contenia "una descripció de les primeres edats del nostre planeta, considerat com un astre en l'espai, les primeres races i llurs emigracions fins a deixar el món completament ocupat". El pla general de l'obra, consignat en esquema dins el prospecte i en el pròleg, ja semblava refusar al Cristianisme el lloc central en la història i el lloc únic en la llista d'idees de consciència universal. Bo i fent esment de la *Salvation Army* i altres esforços filantròpics, no tenia un mot per a l'Església Catòlica, el veritable exèrcit de salvació, la institució essencial que organitza d'una manera positiva la consciència universal de la humanitat. En fullejar el volum, malaguanyadament rublert d'un material d'illustració preciós (2), no costava gens de fer-se càrrec de la tendència no sols evolucionista, sinó francament darwinista dels gravats de la primera part. Apareixien de seguida, en passar els ulls damunt del text, greus frases d'adhesió a l'ascendència simiesca de l'espècie humana, negació implícita de la veritat del Gènesi, i en els capítols dedicats a la història del poble d'Israel saltaven a la vista espurnes d'una crítica de la Sagrada Escriptura inspirada en el criteri racionalista; per ci per lla brotava, flor sinistra en els solcs de l'imprès, el nom verinós d'Ernest Renan.

Va ésser llavors que va morir En Joan Llimona. I el mateix dia del seu exemplar traspàs en el si "del Definitiu", com ell deia, sabérem quant l'havia commogut el renou de la controvèrsia. Estant ell de cos present, el vespre del 23 de febrer d'enguany, eixia a *La Veu de Catalunya* el seu article pòstum, *La revifalla*, clam d'alerta pel reviscolament del darwinisme, recordant la frase de Sant Pau que "la ciència infla", i fent a la faç de tanta supèrbia menyspreadora de la paraula de Déu, de tanta vanitat de laboratori, aquella formosa professió de fe, de fe en l'origen diví de l'home i en el fi sobrenatural que per gràcia de Jesucrist li espera, que tinguérem a gran honor reproduir i comentar en aquestes planes, fent notar el valor providencial i profètic d'aquella veritable comanda espiritual. Profètic, perquè En Llimona en morir no sabia res encara del llibre d'En Pijoan (3).

Es començà a escampar la *Historia del Mundo*, i astorats veiérem en els primers comentaristes de la dreta una completa desorientació. El gran prestigi d'En Pijoan enlluernava: la recta fama de l'editor tapava la mercancia. Per a res no servia l'alarmant confessió del prospecte i del pròleg en la qual l'autor — resident de fa anys en llunyes terres ultramarines — declarava *"haver-se acostumat a la religió i a la moral d'altres pobles"*. Res no deia als crítics la gravetat heterodoxa de certes illustracions ni el visible menyspreu als textos sagrats. Una obra que en resum contenia l'atac més gros i de més figura que en les nostres terres i per un pròxim nostre s'hagi llençat en molt de temps contra la veritat de l'Escriptura Santa, anava a tenir una entrada triomfal. Em va semblar llavors que el meu deure era estendre la polèmica defensiva de l'ordre social cristià a aquest altre immens camp de la defensa de la veritat bíblica, que és la del nostre patrimoni de l'esperit, la nostra riquesa sobrenatural més òpima que tots els beneficis de la natura. Unint l'acusació contra les dues *històries del món* tan semblants i parentes, la de Wells i la de Pijoan, vaig deixar la tribuna de

Catalunya Social (espero que els lectors es faran càrrec de la forçosa involuntària absència) i acudir a la de *La Veu de Catalunya*, on he publicat durant aquests mesos algunes remarques sobre ambdós llibres, que ara desitjo continuar aquí, no pas per a perllongar sense terme el debat, mancat que estic de temps, que altres qüestions també reclamen, sinó tan sols per a servei dels lectors que no haguessin vist res de *La Veu*, i per a examinar un aspecte que en el meu estudi al·ludit no tinguí lleure d'analitzar com volia (4).

En Josep Pijoan és una personalitat eminentíssima en el nostre renaixement, i l'autoritat que es té guanyada per tants mèrits positius, dóna més relleu i eficàcia a la doctrina que ara explica, i per això la refutació és tant més urgent i necessària. El nom d'En Pijoan és associat amb els d'En Maragall i En Prat de la Riba, perquè del primer en fou amic predilecte i un dels seus millors biògrafs, i del segon, col·laborador en els moments inicials de les primeres fundacions de cultura. Seguidor i deixeble de la lírica maragalliana, En Pijoan passarà a la història com a poeta exquisit i profund d'aquella escola noblement romàntica a la qual deixa un aplec de geòrgiques i bucòliques i el característic *Poemet del Pa*, poemes tenyits amb freqüència d'un cert neguit messiànic, entre els quals s'hi recullen peces d'antologia, obres mestres de la lírica catalana.

En Pijoan arqueòleg és un dels primers sinó el primer organitzador de la Biblioteca de Catalunya, propulsor i quasi fundador de l'Institut d'Estudis Catalans, autor de nombroses recerques i monografies, aplegador de joies bibliogràfiques i descobridor dels tresors que el nostre art tenia ignorats en remotes esglésies romàniques del Pireneu: de les pintures al fresc dels absis de Tahull, de Pedret, d'Angulasters, de les valls de Bohí i d'Aneu, que avui podem tots admirar, installació única al món, en el nostre Museu de la Ciutadella. Famós per la seva vastíssima erudició pogué compendiar-la en la seva obra clàssica, en llengua castellana, la *Historia del Arte*, en tres volums, guia predilecta dels amics de l'art i dels professionals i homes d'estudi, l'èxit merescudíssim de la qual ha estat tal volta el motiu de l'engrescada de l'autor i l'editor en planejar, sobre el tipus d'aquella, una *Història del Món* en cinc volums, sense pensar l'un ni l'altre que una cosa és historiar les arts humanes i una altra historiar la humanitat. Que es pot ésser un bon historiador de l'arqueologia i un mal historiador de l'univers. I que en posar-se a escriure la història del món tot sencer, es toquen un cabdal de matèries que van més enllà de l'esfera arqueològica i dels estudis de la civilització material, car un hom entra en gravíssims i delicats temes i es trepitja de seguida terra sagrada.

Es llastimós de debò que l'editor hagi compromès un capital considerable en una obra de tals dimensions i de tan costós i luxós muntatge, sense assegurar-se, amb les degudes garanties, de l'ortodòxia del contingut. Si l'editor hagués salvat aquesta condició, podia haver produït un llibre insigne: una superba història del món, d'utilitat immensa, que hagués estat alhora resposta eloqüent a la de Wells, enciclopèdic resum de la vida humana al través dels segles, concebut amb criteri catòlic, unint a la rectitud interna l'íntegre aplec de tots els descobriments, de tots els avenços (perquè la Veritat religiosa no exclou res que sigui veritable; solament ho ordena i ho valora), posant un arxiu tan interessant com l'actual de documents gràfics, al servei de la Veritat cristiana i no del dubte pertorbador.

Els lectors perdonaran aquesta profusa explicació, que m'era necessària per a situar bé, una vegada per totes, i en vistes no sols als articles futurs sinó als passats: als de *La Veu*, les raons de la meva intervenció. Penso que em convenia explicar, als qui segueixen la campanya social, la causa de la meva digressió, que no és sinó un episodi d'una mateixa lluita, essent com he dit al principi el materialisme filosòfic i biològic el pinyol del materialisme històric, del qual surt la doctrina de la lluita de classes. Penso també que és útil fer conèixer a l'autor i a l'editor el camp de batalla dins del qual aquesta obra ha caigut, adjutori i reforç per als seguidors de les teories socials i científiques revolucionàries, nosa i destorb per als amics de la Veritat única, que és la veritat de Crist i de la seva Església.

Malaguanyat esforç editorial! Que la *Historia del Mundo* d'En Josep Pijoan resta enfora de la Veritat ensenyada per l'Església, ho prova en primer lloc l'acceptació de les teories evolucionistes sense reserves, l'admissió de les hipòtesis més radicals i adversàries de l'origen diví de l'home, perquè es pot ésser evolucionista i ortodox, però no és pas aquest el cas d'un autor que es llença de cap al darwinisme radical. Pijoan subratlla i fa seves les explicacions més antitètiques a la dignitat inicial de l'espècie humana i no cuida poc ni molt de saber els límits que l'Església ha posat a les hipòtesis dels investigadors, per a la intacta conservació del dipòsit sagrat de la Paraula de Déu continguda al Gènesi. Pijoan admet un Déu Creador, però que no arriba més enllà de la creació dels animals. L'autor passa per alt, i fa amb les seves explicacions transformistes lògicament impossible, la creació especial de l'home per Déu, que és dogma de fe, veritat substancialíssima i central de l'economia humana, doctrina assegurada pel testimoni de Jesucrist, doctrina expressament declarada intangible per Roma, enfront de les modernes recerques paleontològiques, segons la famosa resposta de la Comissió Bíblica de 30 juny 1909.

Prova altrament l'heterodòxia d'aquesta *Història del Món*, ultra el menyspreu al Gènesi, el menyspreu a l'Exode i a tota la Sagrada Escriptura, a la crítica de la qual s'entrega sense escrúpols no servant esment del seu caràcter sobrenatural ni respecte a l'autoritat de Crist i de la seva Església que en són l'altíssima garantia. N'hi ha prou de saber que s'inspira en l'autoritat d'Ernest Renan, per a comprendre si n'està de lluny de nosaltres i de Roma. Els capítols que consagra a la història dels israelites són una violència contínua del text sagrat; l'exegesi és totalment liberal i cap rastre de submissió no es troba ni a la potestat doctrinal de l'Església, ni a la Paraula del Senyor, *Verbum Domini manens in aeternum*.

El senyor Pijoan, com he dit i com és sabut de molts, resideix a l'Amèrica del Nord, on va marxar ja fa molts anys: allí dalt ha escrit el seu llibre i recollit el material gràfic. Diu ell que s'ha acostumat a la religió i a la moral d'altres pobles. Temem que sota aquest eufemisme, prou eloqüent però, s'hi insinuï una deserció de la fe i de la moral del seu poble, que són la fe i la moral de Roma. Això fa

tantíssim més greu el fet que li hagin encarregat una història que compromet els interessos de l'editor posant-los en pugna amb els interessos, incomparablement més grans, de l'Església Catòlica.

El punt concret a què volia referir-me és la negació que l'autor fa, en la pàg. 296, en parlar de ço que ell mateix en diu el *capital problema de la vida*. El senyor Pijoan diu que "els hebreus no creien en la recompensa de la vida futura" i que "la Bíblia anterior al Crist no presenta altra perspectiva de l'existència d'ultratomba que la d'un *hades* subterrani, anomenat *scheol*, on els morts porten una existència llanguida, apagada, sense pena ni glòria". El desconeixement de la Bíblia que aquests mots impliquen, o bé una cosa que seria pitjor encara: una expressa malícia ofuscadora, ensorren per si sols el valor d'*alta crítica* que l'autor de la *Historia del Mundo* pretén donar al seu llibre. Amagar en el Vell Testament el principi de Justícia eterna, que és precisament l'eix de tota la seva estructura, el principi que és l'ànima mateixa de la Bíblia, perquè és l'alè del Déu etern de Justícia inspirador del text sagrat, és ultra una ineptitud en un historiador de la humanitat, una blasfèmia que no pot passar sense resposta. A això dedicarem, si a Déu plau, el nostre article pròxim.

R. RUCABADO

(1) *Fills de Déu o fills del gorilla*, CATALUNYA SOCIAL, núm. 231, 10 octubre 1925; *Socialisme i darwinisme*, número 232, 17 octubre; *Enfront del social-darwinisme. La imaginació i l'autoritat*, núm. 233, 24 octubre.

(2) No és que no puguem fer serioses objeccions a alguns documents fotogràfics i a algunes làmines, segons veurem.

(3) CATALUNYA SOCIAL, núm. 251, 6 març 1926.

(4) *L'article pòstum d'En Joan Llimona i l'actual llibre d'En Pijoan*, "La Veu de Catalunya", 20 abril 1926; *L'"Esbós de la Història", de H.-G. Wells*, íd., 10 juny; *La "Història del Món" d'En Josep Pijoan*, íd., 15 juliol; *Uns mots encara sobre el llibre d'En Pijoan. Moisès, David i l'"alta crítica"*, íd., 22 agost.

Amb aquests tenen relació directa els escrits en ocasió d'estar a Barcelona entre nosaltres, providencial vinguda, el genial apologeta català britànic G.-K. Chesterton. *L'Hoste. Gilbert-Keith Chesterton* (4 maig) i *Chesterton i Sant Francesc* (6 maig).

Document magnífic

La persecució a Mèxic

Coolidge i Calles

Ens sap molt de greu d'haver d'escriure junts aquests dos noms, aparentment tan distints, i perdoni'ns el President de la gran República americana que ho hàgim fet, obligats pel superb document que ens posa la ploma als dits.

És el cas que hem rebut, per a la seva publicació, còpia autoritzada d'un escrit de l'Emm. Curley, Primat dels Estats Units, referent a l'actitud inconcebible dels EE. UU. davant la fera persecució de què són víctimes els nostres bon germans de Mèxic; document en el qual el venerable Prelat s'encara valentment i noblement amb Mr. Coolidge, preguntant-li amb fermesa verament apostòlica, després d'enaltir la famosíssima Pastoral (que ja els nostres llegidors coneixen) i les heroiques virtuts del Bisbe màrtir d'Huejutla, doctor Zàrate:

"Per què està callat el nostre President a la vista del més insolent bolxevisme mexicà?

"Per què persisteix a perpetuar el disbarat de l'any 1923, quan va reconèixer oficialment als roigs mexicans de la pitjor espècie?

"Per què continua la vergonya d'haver fet aliança amb Obregon i Calles l'any 1924, quan va intervenir (Coolidge) per a sostenir el règim de l'assassinat, del robatori i de la violència del govern de Mèxic contra el pobre poble mexicà?

"Què passa en el si del Govern? Té por als bisbes metodistes? Tem els maçons que regalaren fa pocs dies a Calles una medalla d'honor perquè continuï l'obra de destrucció de l'Església Catòlica?"

Després d'aquestes valentíssimes imprecacions, que constitueixen altres tants càrrecs gravíssims contra el President Coolidge i el seu gabinet, l'intrèpid Cardenal afirma solemnialment ço que segueix:

"El Metodisme ha demanat a Mr. Coolidge que guardi quietes les seves mans fins que l'obra de Calles sigui acabada. És de creure que el nostre President no estarà fent el joc del Metodisme a Mèxic.

"Em sorprendria que un milió i mig de catòlics de Massachussets poguessin obtenir resposta del President Coolidge quan ja és hora de donar-la. El govern actual és el major responsable dels sofriments de l'Església de Mèxic avui dia. Tot això és una veritable immundícia pel nas dels nordamericans decents.

"Els bolxevistes del Sud han tractat amb menyspreu les autoritats de Washington i es refocillen de llur èxit davant per davant de tot Sudamèrica. El silenci de la Casa Blanca s'interpreta com a consentiment a tot el programa de Calles i la seva quadrilla. El Missatge d'especial amistat tramès pel President a Calles, per mitjà d'En Puig, ministre d'Instrucció Pública de Mèxic i un dels més furibunds perseguidors dels catòlics, és molt significatiu.

"Vergonya als homes que s'omplen la boca amb paraules buides sobre la llibertat i després donen el seu consentiment a la persecució de quinze milions de catòlics de Mèxic."

Al peu d'aquest incomparable escrit hi va la firma, per sempre més famosa, de

Miquel J. Curley,
Arquebisbe de Baltimore

Nosaltres voldríem escriure amb lletres d'or aquesta firma i també el document que autoritza, digne, certament, de la Pastoral del màrtir doctor Zàrate, que honorarà eternament les pàgines de CATALUNYA SOCIAL. — A.

Barcelona

Parlem de casa nostra

Parlar de Barcelona és parlar de Catalunya, de qui és concreció i substracte la nostra estimada ciutat i ja sabem que la ciutat és una entitat social completa. Entrem, doncs, dintre del nostre camp d'acció en parlar-ne.

Més d'una vegada ha recordat el cronista que anys passats, oint Missa un diumenge en la parròquia de Sant Francesc, escoltà atentament les proclames matrimonials, i observà admirat que en més de vint d'elles no figurava cap fill de Barcelona. La major part dels proclamats provenien de les comarques pirenenques.

* * *

Ara que tothom viatja i es familiaritza amb la visió d'altres grans capitals, la nostra en sofreix força vergonyes en molts aspectes quan amb elles se la compara.

Sense moure'ns d'Espanya, la comparació amb Madrid deixa ara sovint en mal lloc a Barcelona.

Fa poc de temps el cronista va fer-se madrileny unes poques setmanes i pogué resseguir a pleret la capital d'Espanya en tots els indrets, per dins i per fora; i ha de confessar sincerament que en pocs anys Madrid ha guanyat qui-sap-lo. Sota alguns aspectes, més que Barcelona.

Per de prompte, en parcs ciutadans, jardins i jardinets, fonts i monuments, Madrid ens passa al davant, però de quina manera!

En edificis monumentals, nous de trinca, també.

Quan hom considera aquella munió de places i placetes i aquella diversitat de magnífiques avingudes i la varietat de carrers de tota mena i els seus espontanis i naturals encreuaments, aleshores es fa càrrec del tremend disbarat, de l'enorme pesantor, de la fatigant monotonia del nostre famós Eixample, que per segles es deixaran sentir a casa nostra.

* * *

L'Eixample de Madrid, en bona part, és una petita còpia del de Barcelona, però no relliga i apresona la urbs com el nostre Eixample. Els carrers són més curts, amb pendents variables i perspectives múltiples.

Així com un foraster, posat al bell mig de la nova Barcino, es troba com en un immens laberint quadricular del qual no sap com sortir-se i fins els propis barcelonins, si algun camí de nit perdem l'esma en el si de la quadrícula, anem donant tombs al voltant de les illes de cases sense trobar-hi la sortida perquè tot és quadrat i tot és igual, a l'Eixample de Madrid, no. Es domina fàcilment i té a prop les artèries ciutadanes que guien als centres de moviment, a les entranyes de la urbs.

* * *

Els edificis que s'han aixecat en les superbes vies de la Reforma, en la capital d'Espanya — que van canviant, i no sempre amb fortuna, l'aspecte de la part vella i més típica de la població —, pequen d'emfàtics, de pretensiosos, de massa grans. La mania de grandeses s'ha encomanat als arquitectes madrilenys, i algunes construccions vénen a ésser monstruoses.

Certament, hi ha bona diferència, i és a favor de Madrid, entre l'arquitectura de la seva part nova i la de l'Eixample barceloní, que tants durs qualificatius ha merescut a estrangers eminents.

En el nostre Eixample, que compta amb encerts remarcables, quants desencerts no hi ha! Fixeu-vos-hi, i us caurà sovint la cara de vergonya. Com que no han faltat diners, ni ganes, en els propietaris, d'*espaterrar* al públic senzill, els arquitectes estrafolaris han fet de les seves amb una audàcia i amb una *sans-façon* astoradores. A voltes sembla impossible que el mal gust i la desaprensió puguin arribar a tals extrems, i que hi hagi autoritats locals que ho consentin.

* * *

Aquest punt de les autoritats locals mereix capítol a part. Però, és que n'hi ha d'autoritats a Barcelona que personalment, o per mitjà de personal tècnic, vigilin i es cuidin d'evitar a Barcelona aqueixes vergonyes?

Ja fa molts d'anys — sempre, diríem millor — que en aquesta matèria regna en el Casal Comunal la més espantosa anarquia, cosa que no es nota pas tant a Madrid.

Aquí tothom fa el que vol, com si no hi hagués ningú que governi.

Fixem-nos en l'alçada dels edificis, o simplement — i vulgues que no, forçosament—en les voreres dels carrers: quina irritant anarquia! Es dóna el cas de construir-se dues cases juntes, i donar-se diversa rasant a les voreres respectives. I això en un carrer com el del Bruch i tocant mateix a la Gran Via Diagonal, com si diguéssim al rovell de l'ou de l'Eixample. Cases de cinc i sis pisos en carrers de cinc metres d'ample, es veuen a cada pas. No s'ha tingut cap cura de conservar la part formosíssima de ciutat-jardí que tenia la Barcelona forana, ni cap de les seves incomparables perspectives.

I què direm de l'esbotzament del sòl i del subsòl de què és víctima perpètua la nostra ciutat, àdhuc en els seus punts més cèntrics i afavorits? Això no es veu en cap ciutat del món. Aquí les Empreses esperen que una acabi d'arreglar (*de mal arreglar*) la via pública que obrí en canal, perquè una altra Empresa torni a esbotzar-la.

Aquests mateixos dies hem vist esventrar per centèsima vegada una via lateral del Passeig de Gràcia que bé pot dir-se que està empedrat d'or, o poc menys. I què direm dels milions que es malgasten en vies llunyanes de la ciutat, que a ningú no aprofiten, mentre no pot passar-se per carrers cèntrics, com el carrer Condal, sense perill de la vida i sense el mocador al nas?

* * *

A Madrid la recollida de les escombraries es fa a primeres hores del matí, i sols ho veuen els matiners.

L'exposició de brutícies que a tot hora del dia es veu a la nostra urbs, àdhuc a les seves principals vies, al llarg de les voreres, amb el bullici de criades i carreters vestits... de festa, no es veu en cap altra ciutat del món, i és tant el fàstig i el neguit que fa solament d'haver de recordar-ho, que al cronista li cau la ploma dels dits i posa punt a la crònica.

C.

AVÍS d'Administració

Una volta acabat l'estiueig, convé que els subscriptors estiuejants avisin a aquesta Administració, per a enviar-los «*Catalunya Social*» al seu domicili ordinari. Avençat com està el present any, urgeix que els subscriptors que no estiguin al corrent de pagament, s'hi posin com més aviat millor. Aquesta Administració agrairà de debò als subscriptors de «*Catalunya Social*» que se serveixin fer els pagaments directament a la mateixa, a l'objecte d'evitar-li despeses de comissions, demores i feina.

Les reformes de l'ensenyança

El text únic

Els greus esdeveniments polítics ocorreguts des que es publicaren en la *Gaceta* de Madrid les reformes de l'Ensenyança, han desviat l'atenció pública d'aquestes reformes, sobre les quals tampoc no hem dit gran cosa nosaltres.

Fetes d'una manera fins a cert punt anedòctica, sense abastar ni de molt el conjunt del problema, sense sistematització, deixant-ne en la penombra els aspectes més vius, com si es tractés d'una solució interina, és clar que no conviden a l'estudi ni al comentari.

Aquesta és la raó principal, al nostre entendre, de la manca de material crític sobre l'intent audaciós del ministre senyor Calleja.

Té coses ben ensopegades l'obra del Ministre d'Instrucció Pública, però n'hi ha algunes, com la del text únic, que la creiem equivocada.

Com a reacció contra l'excés de llibres de text i llur abús de preus, troba aquesta reforma bon ambien i dhuc l'aplaudiren quasi tots els sectors de la dreta, però, sobrevinguda le reflexió, són molts i valuosos els judicis rectificats. Els elements de l'esquerra estan generalment en contra del text únic, però ara ja els acompanyen alguns de la dreta, i no pas de segona fila.

La més seriosa objecció que pot oposar-se-li no és allò que diuen certs diaris progressistes respecte "l'estancament de la ciència", com si es tractés d'un producte capaç d'ésser estancat, v. g. la sal o el tabac. El text únic haurà de fixar-lo un tribunal eclèctic i forçosament haurà de sortir-ne un centpeus, o no sortir-ne res, i no sabem què fóra pitjor.

L'Església, abans no proclamà la doctrina de les seves escoles, va deixar transcórrer un munt d'anys i, amb això i tot, no pot dir-se pas que en les aules dels Seminaris hi hagi textos únics, sinó textos inspirats en la doctrina de Sant Tomàs. I l'Església és Mestra suprema en qüestions d'ensenyament.

El mateix pot dir-se de les Universitats més famoses i més sistematitzades.

Amb tal que l'ensenyament respongui a l'estat present de la ciència, què més té que el fet de l'èxit devingui d'un text únic, o de llibres lliurement escollits i estudiats?

Molts es creuen que el text únic esdevindrà a tall de *substractum* científic, com una espècie d'homeopatia de coneixements dosificats en minúscules formes essencials... Res d'això. El millor text únic que surti serà un conglomerat de tesis i d'hipòtesis sobre la matèria de què tracti, o una exposició històrica del seu desenrotllament, o un vertader "galimaties" del qual ningú no serà capaç de treure l'aigua clara.

Aquells que tenen la illusió que el text únic pot ésser una cuirassa invulnerable de la fe i de l'ortodòxia catòliques, no tenen en compte que són els textos vius (és a dir la paraula viva del mestre), més que els textos morts (els llibres de text), els que sembren els dubtes en les poc preparades intelligències dels alumnes i mouen els seus cors generosos en direccions vicioses...

I aquells altres que sols veuen en el text únic la barator del llibre, no capeixen que mentre els professors no estiguin ben remunerats, no els faltaran mai mitjans eficaços per a recaptar dels pares dels alumnes els diners que els facin falta per a cobrir el seu pressupost anual.

Amb apunts, llibres de consulta, conferències, i altres mitjans més innobles que aquests, els professors que vulguin fer diners en faran. És el que ells diran: *Primum est vivere*, i la resta són trons.

Una solució proposada per a aquest embrullat problema és la imposició, no d'un text únic, sinó d'un programa únic, que té pocs inconvenients i molts avantatges.

El programa únic és més científicament pedagògic, invita i força a l'estudi, exigeix de professors i alumnes iniciatives i investigacions personals i ardides, converteix les rutinàries sales de vela en modernes oficines de ciència i prepara la formació de personalitats fortes en el camp científic, no de ninots infatuats que reciten les lliçons com un papagai.

Demés, el programa únic és més senzill i barat de fer, té l'avantatge de la seva adaptabilitat en tot moment a tots els avenços de la ciència moderna, manca de l'encarcarament de la ciència oficial, permet un estira i arronça molt convenient tractant-se de tants professors i tantes opinions distintes i diferenciades i, sobretot, no prejutja doctrines ni compromet a res ni a ningú.

Donats els continus i sorollosos avenços que cada dia es registren en tots els cercles dels coneixements humans, el text únic d'un any a l'altre podria resultar antiquat i no bastaríem a fer textos i a pagar primes.

Ara bé; amb *text únic* o amb *programa únic* ço que importa és que les aules dels establiments oficials d'ensenyament no es converteixin en tribunes d'errors contra la fe o en càtedres de pestilència contra els bons costums.

I això, — no ens cansarem de repetir-ho, — més perill hi ha que ho facin els textos vius que els textos morts; la paraula viva del catedràtic, que la paraula morta del llibre, fàcilment evitable quan una censura illustrada i seriosa vol evitar-ho.

J. J. C.

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

El que passa

ESPANYA ENDINS

En un parell de setmanes, quants esdeveniments remarcables!

El manifest radiant d'En Primo de Rivera, amb motiu del tercer aniversari del cop d'Estat del 13 de setembre de 1923; manifest que ve a ésser com un balanç de la seva actuació triennal; una confessió de les seves deficiències, que verament l'honora, i una franca petició de pública confiança per a continuar governant.

El manifest de la U. P. propugnant seguidament el plebiscit i demanant la reunió d'una Assemblea Nacional.

La concessió d'ambdues coses per part del Govern.

El conflicte del Cos d'Artilleria i la seva ràpida solució.

L'estat de guerra llampec.

El plebiscit, amb més de quatre milions de noms favorables a En Primo de Rivera, realitzat en mig d'una pau més que octaviana i sense cap oposició.

La qüestió de Tànger, ajornada *sine die* per mancament dels nostres millors amics...

La sortida triomfant d'Espanya de la S. de N. per haver-li negat el lloc que es mereixia.

Etc., etc., etc.

Quan hom recorda aquells temps, ja un xic llunyans, en què no passava res i els periodistes no sabien com emplenar els periòdics llurs!

Ara no saben com arreglar-se-les per a donar cap a tantes cabòries, si bé la censura ha vingut a alleugerir la càrrega, impedint els comentaris arruixats a què tants esdeveniments i tan importants es presten.

Per aquest motiu serà prudent deixar els comentaris a càrrec dels mateixos llegidors, com fa temps solem fer.

ESPANYA ENFORA

A fora d'Espanya passa tres quartos del mateix.

Per cert que en l'anterior crònica i en aquest primer paràgraf sortí "França" en lloc d'Espanya, lapsus que corregirien segurament els nostres estimats llegidors.

Anem enumerant esdeveniments forans:

La condemnació de les doctrines de l'*Action Française* pel Cardenal Andrieu i la confirmació corresponent de Roma. *Roma locuta, causa finita est.*

L'entrada solemnial, — amb el vot unànime de totes les potències associades, — d'Alemanya en la Societat de Nacions.

Discursos transcendentals de Briand i Stresemann afirmant i afermant la pau d'Europa i l'esperit de Locarno.

Automàtica efectivitat d'aquest ruïnós pacte de pau i amistat.

Automàtica enfonsada moral del famosíssim Tractat de Versalles.

Rectificació espontània de Coolidge de les amenaces de què ja donàrem compte.

Submissió prompta i cordial de gran nombre de caps d'ala de l'*Action Française* a les decisions de l'Església.

Nova crisi militar a Grècia.

Sublevació a Nicaragua.

Magnífica protesta del Cardenal Primat dels Estats Units contra la insidiosa política de Coolidge a favor del Neronet mexicà, de què en altre lloc diem quelcom de bo.

Conflicte franco-turc.

Atemptat contra En Mussolini, fracassat.

Conflicte franco-italià per causa del discurs d'En Mussolini tirant en cara a França la seva protecció als assassins polítics que volen matar-lo, i protesta del govern i la premsa francesos — ajudada per l'anglesa — contra el discurs d'En Mussolini i els vivíssims atacs de la premsa italiana.

Gravíssim estat de Xina i conflicte semi-bèl·lic amb els marins britànics atacats pels rebels xinesos.

Negociacions nipo-britàniques per una intervenció comú a la Xina, i negativa dels Estats Units a pendre-hi part.

Acció collectiva de l'Espiscopat mexicà reclamant del govern de Calles l'abolició de totes les lleis injustes i la pau de l'Església de Mèxic.

Fracàs de les negociacions per a solucionar la vaga minera anglesa.

Permissió del culte catòlic en alguns indrets de Rússia.

Reclamació, pel govern dels Soviets, dels drets de Rússia a intervenir a Tànger. (Com més serem més riurem...)

Després d'aquesta ràpida enumeració de successos tan importants i de rabiosa actualitat, qualsevol té humor, temps i lloc per a tractar-ne llargament.

Altrament, del fet, més que important, de la condemnació susdita, en parlem, com es mereix, en dos altres llocs d'aquest número.

Caldria també dir quelcom de l'entrada d'Alemanya al si de la S. de N., ja que, al nostre pobre entendre, marca el començament d'una nova era en la història d'Europa.

Amb aquest reforç, i el de què fa poc parlàrem referent a l'actitud favorable del Vaticà a la Societat de Nacions, aquesta ha conquistat un enfortiment moral i efectiu que, sens dubte, farà canviar les línies directives de la política internacional.

L'encert d'aquest canvi que preveiem, dependrà molt de l'actuació d'Anglaterra i França. Si es fan càrrec que l'instrument ideat i construït a Versalles per a fer complir rigorosament l'esmentat monstruós Tractat s'ha transformat d'instrument de guerra en instrument de pau, Europa quedarà en pocs anys transformada en una nova cristiandat política que li donarà pau i riquesa. D'altra manera qualsevol dia pot despertar-se el món entre llamps i trons més esgarrifosos que aquells que encara tothom recorda astorat...

J.

Noticiari

ESPANYA

El dia 20 començarà el llicenciament de la quinta del 1923.

—La Lluita contra la Mortalitat Infantil posa en coneixement del públic que el nou Dispensari de Maternitat i Puericultura obert per a la classe mitja a la Via Layetana, 13, segon, que funciona els dilluns, dimecres i divendres, de dotze a una; dimarts, de set a vuit, i dijous, de sis a set tarda, sota la direcció de metges especialistes per a senyores i nens de la primera infància, el qual horari és interí fins el primer d'octubre en què es publicarà el definitiu.

Tots aquests serveis són mitjançant una petita quota mensual.

Les persones que desitgin inscriure's podran ferho en el mateix local.

—Aquell simpàtic marquès de Valdecilla, que tan esplèndids donatius ha prodigat a favor de l'ensenyança, n'acaba de fer un altre encara major. Ha constituït un dipòsit de 1.680.000 pessetes, en una làmina transferible del quatre per cent Interior, per tal de mantenir 150 nois en un "Menjador Escolar", en el poble de Valdecilla, feu del seu marquesat.

Aquest nou gest del magnífic pròcer de la muntanya de Santander el posa en un dels primers llocs de l'aristocràcia espanyola.

—Segons el cens oficial efectuat en 1920, comprenent els instituts armats, els empleats públics i els nois de les escoles, s'elevava a 21.959.086.

Seguint la progressió natural l'augment de població ha de passar ja de 23 milions.

Les principals capitals espanyoles tenen, en el cens de 1920, la següent població de fet:

Madrid, 750.896; Barcelona, 710.335.

Segons l'últim cens la població actual de Madrid passa de 800.000 ànimes i la de Barcelona, amb els pobles agregats, d'un milió.

València, 250.258; Sevilla, 205.529; Màlaga, 150.584; Múrcia, 141.175; Saragossa, 141.350; Bilbao, 112.819, i Granada, 103.368.

—El projecte de classes passives regula el règim dels funcionaris d'abans de 1918 al 1920 i els ingressats amb posterioritat.

D'ací endavant es rebaixa el tipus de jubilació i de viduïtat i per a compensar s'institueix una quota mensual per a constituir un Montepio que pagui les diferències entre els tipus antics i els nous.

Ara ho fa sobre el capital mínim que han de tenir els Bancs i banquers per a poder funcionar.

—Del Ministeri del Treball diuen que no és cert que el ministre vagi a l'Exposició de Filadèlfia i que s'ha reformat el Reglament del Consell del Treball per tal de fer més equitatives les representacions obreres.

—S'han concedit dos préstecs per a Cases barates: un de 713.566 pessetes a la Cooperativa "El Pensamiento de Salella" (València) i un altre de 599.563 a la Cooperativa "El Porvenir de Valencia". Oidà!

—Convindria que el Govern recordés a les Diputacions la necessitat de cuidar millor els camins i carreteres que tenen — és un dir — al seu càrrec. Convindria!

ESTRANGER

El Comitè executiu de la Federació de minaires d'Anglaterra, ha llançat un manifest invitant els obrers a continuar tenaçment la lluita, davant la negativa dels propietaris de mines de prendre part a una Conferència comú.

—El govern romanès ha empresonat els tres caps sindicalistes que pertorbaven les mases obreres.

—Als Estats Units s'anuncien noves rebaixes en els impostos. El mateix que aquí.

—El president dels Estats Units, M. Coolidge, ha fet fracassar la forta campanya empresa contra la llei seca en tota la nació, prenent ell noves mides severíssimes contra el contraban de begudes espirituoses.

—A Irlanda l'incendi d'un cinema ha ocasionat la mort de 47 espectadors, carbonitzats, i un gran nombre de ferits. Sovint es registren desgràcies semblants.

—La Comissió arbitral d'Essen ha donat el seu fall en la qüestió dels salaris de la conca del Ruhr, aixecant-los fins al 40 per 100. No demanaven, ni de molt, tant els obrers: s'acontentaven amb el 10 o el 15 per 100.

—A França continuen les economies. El govern va reduint l'exèrcit i la marina i també el nombre de subprefectures i d'empleats. Per això comença a estabilitzar-se el franc als volts del vint per cent.

—Al primer ministre anglès, Baldwin, l'ofici de gran polític no li destorba pas el de gran agricultor. Ara mateix acaba de guanyar tres premis de cinc xelins cada un a l'Exposició d'horticultura celebrada en Astley Park-Hall (Worcester). Quin caparró deuen tenir aquesta gent!

—El comunisme està fent grans avenços a Mèxic.

Com que el mateix govern roba els béns a l'Església, ensenya als comunistes a robar els de tots!

—Solament en set anys s'han construït a Anglaterra 696.485 cases barates, de manera que ara ja sobren cases d'aquesta mena.

Aquí ens acontentem deixant construir barraques als pobres...

—Els desafiaments entre estudiants, tradicionals en les Universitats alemanyes, han estat novament prohibits amb severíssimes penes. La classe estudiantil teutona protesta que no se la deixi barallar com abans.

—La crisi del treball es deixa sentir fortament a la Germània.

S'atribueix a aquesta crisi, entre altres coses, els atemptats de què freqüentment són objecte els trens de viatgers.

—El govern ianqui ha fixat en 60 centaus la propina que pot donar l'empleat de l'Estat que viatja per compte d'aquest. Sembla que ara s'havia arribat en aquest punt a escandalosos abusos. Amb els diners d'altri costa poc d'ésser generós, i com que els diners del comú no són de ningú...

—Els maçons italians intenten reorganitzar-se ajustant les lògies a la nova llei d'associacions d'Itàlia. Si En Mussolini vol estar tranquil, ja sap prou ço que ha de fer...

—El govern italià legisla sobre tot, com si tot fos seu.

Acadèmia Cots

Arcs, 10. - BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Direcció general: Carrer Arcs, 10 (Places Santa Anna i Nova)

Telèfon 5041 A. - Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

Gotes neurostèniques
FOSFORADES "GENOVÉ"

A BASE DE FOSFOR PUR

Curen en poc temps la **Neurastènia** i **Debilitat cerebral,** produïdes pel desgast físic i intel·lectual. Valuós tònic dels nervis.

Aliment del cervell.

FARMACIA VDA. DR. GENOVÉ

RAMBLA DE LES FLORS, 5 - Tel. 2018 A.

BARCELONA i en totes les farmàcies

Ja ha sortit el primer volum de

La Bíblia en Català

Comentada i traduïda dels textos originals pels MONJOS DE MONTSERRAT

EL GENESI

per Dom Bonaventura Ubach

Preus de cada volum

Paper japó	**200 ptes.**
Paper fil	**60 »**
Paper verjurat (amb relligadura) .	**30 »**

Prospectes i subscripcions: **MONESTIR DE MONTSERRAT**

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÁNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Exigi' hu l'adjunta marca registrada

XAROP PUIG

preparat per Z. Puig.—RIPOLL

Antiga i acreditada preparació per a combatre les pulmonies, bronquitis, catarros, tos i totes les afeccions de l'aparell respiratori.

De venda: En totes les farmàcies i centres d'específics.

FRANQUEO CONCERTADO

ATENES A. G.—Provença, 197.